

یکشنبه ۲۸ مرداد ۱۴۰۳

وطن امروز | شماره ۴۱۱۲

اخبار

چاپ دوم یک سفرنامه اربعینی

کتاب «دل به عشقت مبتلا شد» نوشته محمد اقباسی به تازگی توسط انتشارات نیستان به چاپ دوم رسیده است. این کتاب سفرنامه نویسنده از پیاده‌روی اربعین حسینی است. اقباسی در متن این کتاب شرحی مختصر از سفر خود به کشور عراق بازگو کرده است: سفری که بیش از هر چیز نمایشی است از تسلیم، شوق و شگفتی موجود در این سفر و سرزمین او. در هر بخش از این کتاب که ۵۴ صفحه دارد، سعی کرده گزارشی کوتاه از رفتارهای اجتماعی و فردی مردم حاضر در این سفر ارائه کند؛ گزارشی که به تأیید او نوعی پدیدشناسی از راهپیمایی عظیم اربعین حسینی است. بنابراین خواننده در این کتاب مطالبی از جمله چگونگی سفر، پیوند مسیر، مواجهه با ایرانی‌ها و عراقی‌ها و رفتارهای آنها را مطالعه می‌کند. نسخه صوتی این کتاب نیز به مدت ۲ ساعت و ۶ دقیقه با صدای نویسنده کتاب توسط همین انتشارات روانه بازار نشر شده است.

تمدید مهلت ارسال اثر

به جشنواره تلویزیونی مستند

مهلت ثبت‌نام و ارسال اثر به هشتمین جشنواره تلویزیونی مستند تا ۸ شهریور تمدید شد. بر اساس فراخوان هشتمین جشنواره تلویزیونی مستند، آخرین مهلت ارسال آثار در بخش‌های مختلف، ۲۵ مردادماه بود اما با توجه به استقبال متقاضیان و به منظور ایجاد فضای رقابتی گسترده بین صاحبان آثار، این مهلت تا پنجشنبه ۸ شهریورماه تمدید شد. بر این اساس، صاحبان فیلم‌های مستند، عکاسان، اصحاب قلم و دیگر علاقه‌مندان که قصد شرکت در هشتمین جشنواره تلویزیونی مستند را دارند باید تا زمان مقرر در سامانه این جشنواره به آدرس <https://festdoctv.com> ثبت‌نام کرده و ارسال اثر را نهایی کنند. سامانه ثبت‌نام جشنواره ساعت ۲۴ پنجشنبه ۸ شهریورماه بسته می‌شود و این تاریخ به هیچ عنوان تمدید نخواهد شد. هشتمین جشنواره تلویزیونی مستند به دبیری حسین زارع‌زاده و در بخش‌های مختلف «فیلم مستند»، «مجموعه مستند»، «عکس» و «مستندنگاری» به همت شبکه مستند سیما برگزار می‌شود و فیلم‌های رایافته به بخش مسابقه از حوالی مهرماه روی آنتن خواهند رفت.

در آغوش درخت

فیلم افتتاحیه جشنواره کاران شد

فیلم سینمایی «در آغوش درخت» به کارگردانی بابک خواجهمانشا و تهیه‌کنندگی محمدرضا مصباح و سجاد نصراللهی‌نسب، محصول سازمان سینمایی سوره و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به عنوان فیلم افتتاحیه جشنواره جهانی فیلم کاران روسیه ۱۶ شهریورماه به نمایش درمی‌آید. جشنواره بین‌المللی فیلم کاران با شعار «از گفت‌وگویی فرهنگ‌ها به فرهنگی گفت‌وگو» برگزار می‌شود. تبادل تجربه بین هنرمندان روسیه و کشورهای دیگر، نمایش بهترین فیلم‌های منتخب با تم مهربانی، صلح و انصاف، صرف‌نظر از مذهب نویسنده و معرفی دستاوردهای سینماگرانی که در اهداف ترویج ارزش‌های معنوی و فرهنگی فیلم می‌سازند، از اسفند این جشنواره است. اسامی بیست‌مین دوره این جشنواره از ۶ تا ۱۱ سپتامبر ۲۰۲۴ (۱۶ تا ۲۱ شهریورماه) در شهر کاران کشور روسیه برگزار می‌شود. «در آغوش درخت» نامزد ۷ سیمرغ و برنده سیمرغ بلورین بهترین فیلمنامه از چهل‌ویکمین جشنواره فیلم فجر بوده و پیش از این در بیست‌ونهمین جشنواره تلویزیونی شانگهای کشور چین حضور داشت.

نسیم ادبی دوباره کارگردانی می‌کند

نسیم ادبی اجرای نمایش تازه خود را با هم‌راهی ندا شاهرخی آغاز کرده است. این زوج هنری پیش‌تر نیز نمایش‌هایی را به صورت مشترک کارگردانی کرده بودند و اخیراً نیز اجرای نمایش «نسیبه شبیه آنتیگون» را در تالار مولوی آغاز کرده‌اند. این نمایش همان گونه که از نامش برمی‌آید، نمایشی به‌نمایشنامه‌مشهور کلاسیک «آنتیگونه» نوشته سوفوکل روی صحنه می‌رود و ادبی و شاهرخی ترجمه مرحوم نجف دریابندری را دستمایه اجرای نمایش خود قرار داده‌اند. متن این نمایش نوشته عیادت‌الله خادم‌شیری است و این اثر نمایشی، اجرایی معاصر با استفاده از الگوی تعزیه و نمایش‌های ایرانی از تراژدی‌های یونانی «آنتیگونه» را روی صحنه می‌رود. آنان پیش از این همین نمایش را در یونان و فرانسه روی صحنه برده‌اند و از پنجشنبه ۲۵ مرداد نیز اجرای آن را در تالار مولوی آغاز کرده‌اند. ادبی و شاهرخی پیش از این نمایش «شب‌خارجی» را در تالار مولوی و «ووردخت» را در تماشخانه سیندا اجرا کرده بودند. آنان برای اجرای نمایش‌های خود اغلب نمایشنامه‌های زن‌محور را انتخاب می‌کنند.

پشت پرده کودتا

نقد و بررسی می‌شود

جلسه نقد و بررسی کتاب «پشت پرده کودتا» امروز یکشنبه (۲۸ مردادماه) توسط خانه کتاب و ادبیات ایران برگزار می‌شود. «پشت پرده کودتا» تألیف علی رهنما، اقتصاددان و تاریخ‌شناس معاصر، یک بازسازی دقیق تاریخی از حوادث پیرامون کودتای ۲۸ مرداد سال ۱۳۳۲ است که منجر به سقوط محمد مصدق، نخست‌وزیر وقت ایران و دولت او شد. سقوط و حذف مصدق از جایگاه قدرت احتمالاً بیش از هر رخداد دیگری که در زمان تصدی او اتفاق افتاد، توجه بیشتری را به خود جلب کرد و می‌توان دلیل اهمیت آن را به نقش دخالتهای خارجی، اثرات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی آن بر ایران و تأثیر درازمدت این برکناری بر روابط ایران و ایالات‌متحده نسبت داد. علی رهنما با بهره‌گیری از منابع آمریکایی، ایرانی و بریتانیایی، فاصله ۴۰ روزه بین کودتای شکست‌خورده اول و کودتای موفقیت‌آمیز دوم را با دقت زیر ذره‌بین می‌برد و در جزئیات دقیق و قابل توجهی، چگونگی ایده‌پردازی ۲ کودتا، توجهات عقلانی آنها و نحوه اجرای آن را به دست‌بازرگان‌هایی از هر ۲ سمت انگلیسی-آمریکایی و ایرانی، مورد تحقیق و بررسی قرار داده است. نشست نقد و بررسی این کتاب با حضور محمد ترکمان، پژوهشگر تاریخ و معاصر و حسین آبادیان، استاد تاریخ دانشگاه همراه است. این برنامه امروز یکشنبه از ساعت ۱۰ صبح در خانه کتاب و ادبیات ایران برگزار می‌شود.

حضرت امیر المومنین؛

هر که بهترین خصلت او ادبش نباشد، مقدرین حالت او تباهی است.

روزنامه سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی

صاحبانمنابع و مدیرمسئول: محمد آخوندی
مدیرعامل: رضا شکیبایی
سرمدیر: سعید عابدین نورالدینی

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ و خیابان ولیعصر (عج)، کوچه سعید، پلاک ۹
روابط عمومی: ۶۶۴۱۳۷۲۴ | تلفن: ۶۶۴۱۳۷۲۸ | فکس: ۶۶۴۱۳۷۲۷
پيامبرسان: ۶۶۴۱۳۷۲۴ | بستا الكترونيك: info@vatanemrooz.ir
چاپ: موسسه جام‌جم برتر برنا | توزيع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۲۳۰۰

«وطن امروز» گزارش می‌دهد: تصویر واقع ۲۸ مرداد در سینمای مستند و داستانی ایران

کودتای بی‌پرده

داشتم، تصمیم گرفتم مستندی پیرامون دادگاه مصدق بسازم. البته کتابی که وکیل مدافع ایشان با عنوان «مصدق در محکمه نظامی» نوشته است، کمک زیادی برای به سرانجام رسیدن این مستند کرد.

به گفته عمادی، پیدا کردن منابع مورد نیاز فیلم کار سختی بود و متأسفانه شاهد زنده‌ای از آن روز پیدا نکردیم. یا از دنیا رفته بودند یا دسترسی به آنها نداشتی بود. به همین دلیل از تصاویر آرشیوی صداوسیما و مرکز اسناد استفاده کردیم. البته مصاحبه با افرادی که با این مسائل به نوعی مواجه بودند نیز در فیلم گنجانده شده است.

نگاهی کوتاه به حوادث تاریخ معاصر نشان می‌دهد کودتای ۱۳۳۲ به حوادث روزهای بیست‌وپنجم تا بیست‌وهشتم مرداد آن سال و نقش برخی شخصیت‌های سیاسی در ایجاد آن ارتباط داشته است؛ شخصیت‌هایی که هر کدام نقش ویژه‌ای در این تأثیرگذاری تاریخی داشته‌اند اما سازنده فیلم «محاکمه مصدق» در فصل جذاب و پویاننده افتتاحیه، زیرکانه از پرداختن به آنها طفره رفته است. استفاده موثر از مواد آرشیوی و تلفیق آن با برخی نمایان طراحی‌شده، هوشمندانه و ظریف انجام شده است. تا دادگاه بدوی دکتر محمد مصدق است. البته تا روز کودتا درباره مصدق حرف‌های زیادی گفته شده اما کمتر کسی به دادگاه و اتفاقات آن روز پرداخته است.

دکتر مصدق در روز کودتا برای خیلی‌ها تمام شد اما صحبت‌های ایشان در دادگاه خیلی جذابیت دارد که تمرکز فیلم روی آن است. هم‌زمان با مطالعاتی که در این زمینه

«کودتای ۵۳» چنین ماموریتی را برای خودش تعریف نکرده است. در سوی مقابل، نکته جالب در «کودتای ۵۳» این است که امیرانی به نقاط مختلفی از جهان سر می‌زند و با افراد ایرانی و خارجی درباره مصدق و دخالت بیگانگان در ایران صحبت می‌کند. او به دلیل موقعیتش دسترسی بیشتری به آرشیوهای درجه یک دارد و از این امکان به بهترین شکل استفاده کرده است.

«کودتای ۵۳» به عنوان مستند گزارشی، پرکشش و پرتعلیق است و از نفس نمی‌افتد. جست‌وجوی راول (تقی امیرانی) گاهی با مشکلاتی همراه می‌شود اما در نهایت اوست که رازها را کشف کرده و علاوه بر نقش دولت‌های خارجی در براندازی مصدق، به این موضوع می‌پردازد که بسیاری از سیاستمداران داخلی هم در این توطئه علیه دولتی ملی، ضداستعماری و محبوب مردم ایران نقش داشته‌اند. این وجه تاریخی و تراژیک این مستند است که به آن اعتبار اسنادی می‌بخشد.

«محاکمه مصدق» احسان عمادی

سیداحسان عمادی درباره موضوع این مستند گفته است: «تمرکز در فیلم «محاکمه مصدق» بر اتفاقات شب کودتا تا دادگاه بدوی دکتر محمد مصدق است. البته تا روز کودتا درباره مصدق حرف‌های زیادی گفته شده اما کمتر کسی به دادگاه و اتفاقات آن روز پرداخته است.

نقد مصدق، موضوعی در «کودتای ۵۳» ندارد. این هم از نگاه سناریست امیر امیرانی به آقای نخست‌وزیر می‌آید. هر چند نقد مصدق می‌تواند دستمایه آثار تولیدی باشد اما مستند

انتقاد بازیگر تئاتر و سینما در گفت‌وگو با «وطن امروز» از وضعیت نسل جدید بازیگران

بزرگ‌ترین مانع پیشرفت خود بازیگران هستند

کرونا فواید و مضرات متفاوتی برای سینما و تئاتر داشت. در حوزه سینما و تلویزیون با آغاز همه‌گیری کرونا اگرچه مشکلاتی همچون تعطیلی فعالیت‌های هنری به وجود آمد اما از نگاهی دیگر اتفاقات خوبی نیز رقم خورد. به عنوان مثال باعث شد خانواده‌ها با استفاده از فضاهای جدیدی چون «وی‌اودی‌ها» در ایام کرونا فیلم‌های سینمایی و سریال‌های نمایش خانگی را بیش از پیش به شکل خانوادگی و دور هم در منزل ببینند که این اتفاق خوب بود و بزرگ‌ترین امتیاز آن گسترش سریال‌سازی در سایت‌های نمایش خانگی بود.

وی که بتازگی در نمایش «شالهنگ» به کارگردانی بابک قادری، نویسندگی آرزو خانجانی و تهیه‌کنندگی منوچهر خود و میزان رضایتش گفت: یک کار هنری خوب هادی به ایفای نقش پرداخته است، درباره نقش خود و میزان رضایتش گفت: یک کار هنری خوب

اولا به که متن قوی و درایت کارگردان و عوامل همدل نیاز دارد، ثانيا به بازیگری که هم برای خود و هم برای تماشاگر ارزش قائل باشد. در نمایش «شالهنگ» به کارگردانی بابک قادری فکر می‌کنم این اتفاق افتاده است. خودم نیز عمیقا به کاری که می‌کنم باور دارم. همیشه برای وقت و هزینه‌ای که تماشاجای می‌گذارد ارزش قائل بودم، چون او می‌آید

ایرج طهماسب در برنامه تلویزیونی هفت:

حمید جبلی حیرت‌انگیز است

چهره شدن اوست و مخاطب فکر می‌کند چهره بازیگر را می‌شناسد در حالی که در واقع صدایش را می‌شناسد. بیان کرد: صدای ما ارجحیت‌نیست بیشتر نوع ذهن و بی‌پیدیگی‌های بسیار کار ذهنش برای‌مان مهم است و اینکه بتوانیم با او گفت‌وگو خوب کنیم، ما به دنبال ذهن عجیب و غریب هستیم، چرا که صدا بعد از مدتی عادی خواهد شد. به عنوان مثال ذهن حمید جبلی حیرت‌انگیز است و من خیلی کیف آوردم که با ایشان همکاری شدم. معتقدم ۵۰ درصد هنر مربوط به هنرمندان است و ۵۰ درصد بقیه مربوط به عوامل بیرونی. در هنر باید وجود ندارد، شما اجازه می‌دهید جهان با شما در ارتباط

می‌کنیم به سمت نمایش ایرانی که بسیار پرپار و جذاب است برویم و این با بداهه‌گویی بسیار متفاوت است. وقتی گروهی کنار هم جمع می‌شوند و با هم به نتیجه می‌رسند، بسیار کار مهمی است. اینکه خود را اصلی بدانای و کم‌کم کنار بروی تا همه مهم شوند قدرشناسی مهمی برای آدم‌ها است. اینکه از خودمحوری و کارگردانی دور شوی و احساس همدلی با بقیه عوامل داشته باشی بسیار کیف دارد. این با هم بودن جمعی و به فهم مشترک رسیدن و تولید کردن کار جالبی است که خداوند به من داده است. طهماسب بایدی وجود ندارد، شما اجازه می‌دهید جهان با شما در ارتباط

«عمعای شاه» محمدرضا ورزی

از معدود آثار نمایشی که در تلویزیون به طور مستقیم رویداد مهم ۲۸ مرداد را به تصویر درآورده، سریال ۹۵ قسمتی «عمعای شاه» ساخته محمدرضا ورزی است که اواسط دهه ۹۰ روی آنتن سیما رفت. سی‌دومین قسمت از این سریال تلویزیونی به طور ویژه و مشخص روایتگر کودتای ۲۸ مرداد ۳۲ بود.

در قسمت سی‌ویکم، ماجرای کودتای ۲۵ مرداد که به شکست انجامیده و منجر به فرار شاه از ایران شد به تصویر کشیده شد و در ادامه حضور محمدرضا پهلوی در کشور ایتالیا پیش و پس از پیروزی کودتای ۲۸ مرداد و همچنین جریان شکل‌گیری کودتای ۲۸ مرداد، حضور اراذل و اوباش در خیابان‌ها و نقش آنها در شکست نهضت مردمی ملی شدن صنعت نفت به تصویر کشیده شد. پرداختن به جزئیاتی همچون نقش آمریکا در این کودتا، روابط میان دکتر مصدق و مرحوم ای‌الله کاشانی، نقل دکتر فاطمی در حمایت از دولت مصدق، نقش شعیان جعفری و اراذل و پیروزی کودتا و... نیز در ادامه به نمایش درآمد.

«عمعای شاه» از جمله آثار متوسط رسانه ملی در زمان بخش در شبکه یک بود که انتقادات فراوانی به اجرا و محتوای آن وارد شد. در بخشی از نظرات مردم درباره این سریال آمده است: «ضعف در سناریو با وجود طیف گسترده وقایع دارای ظرفیت تولید داستان و خرده‌داستان، بازی نه چندان قوی در کنار دکوپاژهایی که بشدت به دیالوگ‌های کلیشه‌ای می‌آیند، باعث شده در بخش‌هایی از این سریال، این حس پدید آید که علی‌رغم قرار گرفتن این سریال در آثاری ویژه اما جزو مجموعه‌های نمایشی سطح متوسط سیما به شمار می‌رود!

«خان‌کشی» مسعود کیمیایی

مسعود کیمیایی در «خان‌کشی» در ادامه رویکرد عدالت‌خواهان‌هاش در آثار قبلی، حادثه ۲۸ مرداد و مصدق را به طور ضمنی مورد اشاره قرار داد. داستان فیلم درباره گروهی است که می‌خواهند از بانک ملی دزدی کنند. مهدی، شاهرخ، گیو، اطلس و دیگرانی، دزدان ظاهری بانک هستند اما این پول را برای قرضه ملی مصدق می‌خواهند. مصدق بر سر این مسئله اصرار می‌ورزد که نفت ایران باید ملی شود. از سویی سرکرده این گروه دل‌باخته زنی است اما در درگیری‌هایی که در جلوی بانک با پلیس بالا می‌گیرد، او تیر می‌خورد و باقی فرار می‌کند.

فرهاد آبی‌ش، بازیگر نقش مصدق در «خان‌کشی» در این باره گفته است: «یکی از دلایلی که آقای کیمیایی من را برای بازی در «خان‌کشی» و در نقش محمد مصدق انتخاب کرد، جدا از شباهت ظاهری، توافقی بود که روی شخصیت و نقش تاریخی دکتر مصدق داشتم. روز اولی که آقای کیمیایی با من ملاقات کرد، دنبال این بود که ببیند من هم مانند خودش با دکتر مصدق ارادت دارم یا نه. البته باید بگویم من صدقی نیستم و تکرار کنم هیچ راه سیاسی را دنبال نمی‌کنم ولی معتقدم آقای مصدق یک انسان بسیار شریفی بود. نکته جالب اینکه در همان گفت‌وگو که آقای کیمیایی گفت‌وگو می‌کرد، عکس آقای مصدق روی دیوار بود.»

تسا یک اثر خاص ببیند؛ حالا این اثر باید حق مطلب را ادا کند و بازیگر هم باید خیلی درست و سخت‌کوشانه ایفای نقش کند. اگر من به عنوان بازیگر نتوانم برای تماشاگر ایجاد هم‌زباننداری کنم، به نظرم در حق او که وقت گذاشته و هزینه کرده است، کم‌کاری کرده‌ام. باید پشت هر نمایش فکر و ایده‌ای بکر یا پرداختنی متفاوت باشد و اساسا قصه پرکشش و چالش‌برانگیزی را روایت کند. باز هم می‌گویم در این روزگار اینکه کسی برای دیدن نمایش آمده، بسیار ارزشمند است و من بازیگر باید تمام وجود را بگذارم تا خدایی‌کرده کم‌کاری اتفاق نیفتد. به جرأت می‌گویم در این نمایش تمام توانم را گذاشته‌م، هر چه هست مخلصانه و با احترام اولا به خودم و بعد به مخاطبان عزیز ارائه کردم، امیدوارم مردم رضایت داشته باشند.

بهرامی درباره شخصیتی که در «شالهنگ» بازی می‌کند هم گفت: درباره کاراکتری که در «شالهنگ» به عهده دارم، باید بگویم او دچار بیماری اختلال شخصیت خودشیفته یا NPD است که در مواجهه با همسر و فرزندان و همچنین دیگر اعضای خانواده بسیار عقده‌گشایی می‌کند و سعی بر نقاب زدن فراوان نیز دارد اما جالبی به بیکاره نقاب از چهره خود بر می‌دارد و... بدون شک، هنری مانند تئاتر یا سینما یک فعالیت گروهی است و اگر چیزی از آن بدرستی نمایش داده شود، قطعاً ذل کلیت آن درآمده و در جمع اتفاق درستی بوده است. امیدوارم در «شالهنگ» نیز این اتفاق افتاده باشد و نظر مخاطبان را جلب کند.

باشد. آقای کیمیایی تعریف بامزه‌ای از کارگردانی دارد. او می‌گوید وقتی یک نفر پدرش می‌میرد همه به او تسلیت می‌گویند اما هیچ‌کس در دوش را نمی‌فهمد. کارگردان کسی است که مشکل عمیق دارد و می‌خواهد آن را طرح کند. ایرج طهماسب درباره ساخت اثر برای بچه‌های نسل Z و ارتباط برقرار کردن با آنها نیز گفت: شما در هنر باید با مخاطب به روز شوید. برای صحبت با این نسل جدید باید جزئیات‌شان را بشناسیم. نسل بعدی که نسل هوش مصنوعی است، بسیار عجیب هستند و نمی‌دانیم ما با آنها چه کنیم. وی درباره تأثیرگذاری بر نسل جدید اظهار کرد: واقعیت این است که در بحث سینما شکافی رخ داده و ما سینمای خانوادگی نداریم. در جهان سینمای family داریم که همه افراد با هم فیلمی را تماشا می‌کنند. ما قبلا چنین فیلمی داشتیم اما متأسفانه وقتی موضوع و مفهوم چیز جدی و تلخی شد، سینمای خانوادگی رها شد و در واقع از بین رفت.